

Den nu 9-årige dreng, som forældrene Jesper Thorn og Mette Damm trak ud af balletskolen i sommer, har traumereaktioner fra sin tid på skolen i form af blackouts og tunnelsyn. Forældrene er rystede over, at balletlæreren behandlede deres søn så upædagogisk, at han udviklede fysiske reaktioner. De ønsker ikke at sønnen skal stå frem med navn. Han er her fotograferet i silhuet. Foto:Thomas Borberg

8-årig balletskoleelev udviklede nervøse tics og brød sammen

Gennem vidnesbyrd, klager, sundhedsjournaler, referater og dagbøger åbner vi her dørene til en hverdag i salene på Det Kgl. Teaters Balletskole. En hverdag hvor ansatte har udskammet og nedgjort børn. Teaterchef Kasper Holten siger, at der er iværksat initiativer for at forbedre trivlsen.

BALLETSKOLEN

Ida Herskind

Emilie Maarbjerg Mørk

Da Jesper Thorn og Mette Damm en fredag i februar i år hentede deres 8-årige søn fra Det Kongelige Teaters Balletskole, var han »helt stille og grå«.

Han brød sammen og fortalte, at han igennem en hel ballettime havde været bange for at få skældud.

»Han var så nervøs, at han pillede og pillede ved sin dragt mange gange i løbet af timen ... et nervøst tic, han har udviklet over de sidste par måneder«.

Sådan skrev parret i en mail til balletskolens forstander, Anne Peyk, 21. februar i år.

Balletskolen havde indkaldt familien til en såkaldt bekymringsssamtale, fordi skolen mente, at sønnen manglede koncentration og fokus i ballettimerne.

Indkaldelsen fik forældreparret til at sende mailen, hvor de forklarede, at deres drengs manglende fokus skyldtes, at han var stresset af miljøet på skolen. Det påvirkede hans evne til at udvikle sig, og de var derfor ved at afsøge muligheden for at finde en ny skole.

»Vi ser ham forsvinde i presset«, skrev de.

Forstander Anne Peyk svarede, at skolen ville forsøge at finde en dato for et møde. På grund af drengens tilstand havde forældreparret på det tidspunkt besluttet, at han skulle stoppe helt på skolen, når sommerferien begyndte.

Til Politiken fortæller forældrene, at de ønskede, at deres søn ikke længere skulle deltage i den balletundervisning, der udløste de voldsomme reaktioner, og at han i stedet nøjedes med at færdiggøre den boglige del af 2. klasse.

Men det ønske nægtede Anne Peyk at imødekomme, fortæller de. I stedet lovede hun, at sønnen og en anden elev, der også mistrivedes, »blev fredet« i balletundervisningen, som Mette Damm udtrykker det.

»Det betød blandt andet, at læreren ikke måtte råbe ad dem. Dermed anerkendte de jo, at der er et problem, når nogen kan fredes«, siger Mette Damm.

Fredningen hjalp i nogle uger, fortæller forældrene, men så kom sønnens stresssymptomer igen. Han fortalte forældrene, at balletlæreren var vendt tilbage til sin tidligere adfærd. Så 16. maj meddelte Mette Damm og Jesper Thorn derfor skriftligt, at de trak sønnen helt ud af ballettimerne efter anbefaling fra en familieterapeut og deres egen læge.

»Han er i mistrivsel, og det er ikke psykisk forsvarligt at blive ved med at presse på ham«, står der i mailen.

»Vores terapeut har efterfølgende kaldt de oplevelser, han fortalte om fra balletskolen, for psykisk vold«, siger Mette Damm.

Ikke et afsluttet kapitel

Forstander Anne Peyk har ikke ønsket at udtale sig til denne artikel med henvisning til, at der snart iværksættes en advokatundersøgelse af skolen, og at hun ikke må udtale sig om konkrete elever på grund af sin tavshedspligt. Mette Damm og Jesper Thorns oplevelser fandt sted så sent som i foråret 2023. Som det vil fremgå af denne artikel, er deres søn ikke det eneste barn, der i nyere tid er blevet udsat for en undervisning, som risikerer at nedbryde børn psykisk.

Da Politiken i oktober skrev de første artikler om Det Kongelige Teaters Balletskole, understregede Anne Peyk ellers, at skolen er i fuld gang med en kulturforandring. Hun blev forstander i 2022.

Udtalelsen kom, efter at Politiken i oktober kunne afdække, hvordan mindst 17 tidligere elever, der har gået på Det Kongelige Teaters Balletskole i perioden 2010-2020, har udviklet spiseforstyrrelser. At ansatte bad normalvægtige elever helt ned til ni år om at tabe sig, og at de pressede elever til at træne og danse med skader.

Anne Peyk kaldte de tidligere elevers beretninger »forfærdelig læsning«, som der ifølge hende var rettet op på.

Men siden vi skrev de første artikler, er Politiken blevet kontaktet af flere elever og deres forældre, der fortæller, at problemet stikker endnu dybere og præger skolen helt frem til i dag.

Politiken har til denne artikel talt med i alt 44 tidligere elever, der har gået på skolen fra 2010 til august i år, som alle har oplevet, at ansatte har mobbet eller udstillet elever. Vi har også talt med otte tidligere elever, der kun fortæller om gode oplevelser fra skolen. De 44 tidligere elever tegner et billede af særligt otte ansatte, der har udskammet og nedgjort elever. Seks af de ansatte arbejder stadig med børn på Det Kongelige Teater. De otte ansatte er anonymiseret i denne artikel, kun tidligere og nuværende ledere er navngivet. Politiken har rakt ud til de ansatte for at give dem mulighed for at kommentere anklagerne.

Ifølge de tidligere elever har balletundervisere blandt andet hevet dem i håret, bagtalt dem og fået dem til at tisse i bukserne.

Undervisernes adfærd har nedbrudt elever både fysisk og psykisk, viser dagbøger og sundhedsjournaler.

Gennem otte sagskomplekser kan Politiken desuden dokumentere, at elever og forældre i mange år har forsøgt at råbe op om forholdene på institutionen, der rummer børn ned til 0. klasse. Nogle klager er kommet så langt som til teatrets bestyrelse og en til Kulturministeriet.

Mødereferater viser, at balletskolens forældreråd har ytret bekymring over elevernes mistroivsel og kritiseret, at skolen negligerer og hemmeligholder problemerne.

Så sent som i 2022 modtog teatrets øverste chef, Kasper Holten, en samlet klage fra forældre til syv børn på skolen, der var så alvorlig, at teaterchefen ifølge forældrene gav dem en personlig undskyldning og lovede forandringer.

Men Politiken kan imidlertid vise, at lærernes brutale behandling af eleverne stadig foregår i 2023.

Børns Vilkårs direktør, Rasmus Kjeldahl, karakteriserer de tidligere elevers beretninger som både psykisk og fysisk vold.

»Jeg er mindst lige så rystet, som da de første artikler om spiseforstyrrelser og skader kom frem. Det her peger jo på, at det ikke er et afsluttet kapitel. I første omgang sagde teatret ellers, at der var tale om gamle sager, og at der nu er en ny forstander. Men elevernes beretninger peger på, at der stadig er en kultur med voksne, der ikke lever op til deres ansvar«, siger han.

Ligesom forstander Anne Peyk kan balletmester Nikolaj Hübbe ikke udtale sig til denne artikel med henvisning til den kommende advokatundersøgelse og sin tavshedspligt.

Teaterchef Kasper Holten vil ikke kommentere enkeltsager, men siger:

»Jeg går stærkt ud fra, at vi i dag ikke har lærere, der mobber elever. Der er over en årrække sat en hel række initiativer i gang, som skal sikre, at vi passer ordentligt på børnene. Men skulle det ikke være tilstrækkeligt, så vil jeg vide det, for så skal vi handle på det. Det er også derfor, at jeg har taget initiativ til en advokatundersøgelse«.

»Du ser modbydelig ud«

For at forstå, hvorfor en lang række elever og forældre gennem tiden har klaget over ansattes behandling af børn og unge på Det Kongelige Teaters Balletskole, spoler vi tiden tilbage til 2010.

Her stod den 16-årige Oscar Fryd til træning i en sal på Det Kongelige Teater.

Hans balletlærer gik så tæt på ham, at han efterfølgende måtte tørre lærerens spyt af sit ansigt.

»Du ser modbydelig ud«, sagde læreren.

Og vendte sig om mod resten af klassen for at spørge:

»Gør han ikke?«.

Episoden er med disse ord beskrevet af Oscar Fryds mor i en klage til Det Kongelige Teater fra 2010. Klagen var kulminationen på en lang række episoder det år, hvor hans balletlærer ifølge klagen mobbede ham.

»Det er okay at kræve disciplin af sine dansere, men de ydmygelser, jeg blev udsat for, var uacceptable. Jeg følte mig ydmyget, når balletlæreren rullede øjne ad mig, kaldte mig 'chicken boy', karikerede mig og sagde til de andre, når de lavede fejl: 'Åh nej, lad være med at lave en Oscar'«, siger Oscar Fryd i dag.

Hans mor, Karin Fryd, skrev til ledelsen, at balletlæreren mobbede hendes søn i en sådan grad, at sønnen blev »systematisk nedbrudt«. Ifølge klagen gik Oscar Fryd til balletmester Nikolaj Hübbe for at få hjælp, da han på det tidspunkt havde ansvaret for de ældste elever.

Nikolaj Hübbe lovede at tale med læreren, men rådede Oscar Fryd til at »bide det i sig«, står der i klagen.

»Oscar har i dette forløb fået uendelig lille opbakning fra Balletten, han og vi har fået at vide, at sådan er vilkårene, at balletverdenen er barsk, og det må man vænne sig til, hvis man vil være danser«, skrev Karin Fryd.

På det tidspunkt havde familien Fryd i fire måneder forsøgt at råbe ledelsen op med det eneste resultat, at deres søn havde fået karantæne fra undervisningen i fem uger for at tænke over, om han overhovedet ville være danser.

En måned efter Karin Fryds sidste henvendelse stoppede ballettens ledelse samarbejdet med den pågældende balletlærer.

Da Oscar Fryd dimitterede to år senere, blev han ikke tilbudt en kontrakt som professionel danser i kompagniet. Begrundelsen lød, at han var for spinkel. Selv er Oscar Fryd sikker på, at afvisningen bundede i klagesagen.

»Det var 12 års arbejde, der blev lukket ned med kommentaren, at jeg var for spinkel. Hvilket jeg har undret mig over, når jeg har set på nogle af de dansere, som er blevet ansat«, siger han.

»I dag er jeg videre. Jeg tænker på min tid på balletten som spændende og magisk, men også præget af en brutalitet og kynisme, som få stillede spørgsmålstejn ved«.

Balletmester Nikolaj Hübbe ønsker som nævnt ikke at udtale sig med henvisning til sin tavshedspligt. Underviseren, der bliver omtalt i familien Fryds klage, er død.

Næseblod og åndenød

Frygten for visse balletlærere var for nogle elever så massiv, at de ikke turde spørge, om de måtte gå på toilettet. En fortæller, at hun var så bange for sin lærer, at hun tissede på gulvet til ballet i 3. klasse.

Det har den tidligere elev Albert Ortmann Reith også prøvet som barn til en ballettime. Her nægtede læreren ham tre gange at gå på toilettet, husker han.

»Jeg kan huske, hvor nedværdigende det føltes, at hun ikke troede på mig. Og hvor ubehageligt det var at stå der foran alle, imens der lå tis på gulvet. Jeg løb ud af timen og låste mig inde på toilettet«, siger han.

En anden tidligere elev, Sarah Olivia Klitgaard, der blev færdig på skolen i 2017, skrev gang på gang om sin balletlærer i sin dagbog. Læreren var hendes faste underviser, fra hun var 13 til 15 år. I dagbogen skrev hun, at både hun selv og hendes venner frygtede balletlæreren, og at læreren hadede hende. En dag skrev Sarah Olivia Klitgaard, at balletlæreren »fik møgfald« på hende. Hun husker, hvordan hun i en time kaldte hende 'et nul' og i en anden time kaldte hende en 'dramaqueen' foran hele klassen, fordi hun fik åndenød.

»Det var virkelig ubehageligt. Når hele ens verden er ballet, bliver ens venner dér enormt vigtige. Så det føltes vildt grænseoverskridende at blive udstillet på den måde. Det var svært ikke at begynde at tage det ind i

længden«, siger hun.

Et notat i Sarah Olivia Klitgaards dagbog fra perioden, hvor hun havde balletlæreren, begynder med ordet »Stress«.

Hun fortsætter: »Kan ikke synke ordentligt. Åndenød. Begyndte at græde uden grund. Næseblod den anden dag«.

Sarah Olivia Klitgaard fortæller i dag, at hun får næseblod, når hun er stresset. Hun husker, hvordan læreren gjorde hende så utilpas, at hun på et tidspunkt fortalte en forstander på skolens kollegium, hvor hun boede, om sine oplevelser.

»Derefter blev det underligt en tid, men læreren blev ikke bedre« siger hun.

»Til gengæld skulle jeg arbejde med en mentalcoach«.

I 2017 gik Sarah Olivia Klitgaard videre til at danse i kompagniet, hvor hun stoppede i 2020 for at danse freelance. Hun mener ikke, at den brutale undervisningsform, hun mødte, er nødvendig for at uddanne tilstrækkeligt dygtige dansere.

»Jeg tror ikke, at frygt er en god motivation for at lære noget. Senere, da jeg dansede som voksen, var feedbacken altid, at jeg skulle have mere selvtillid og stille mig frem. Men det er fuldstændig det modsatte af, hvad jeg i nogle meget formative år fik med fra balletskolen«, siger hun.

Sarah Olivia Klitgaard mener, at teatret kunne være et magisk sted at vokse op.

»Jeg er nysgerrig på, hvor stærke og selvstændige kunstnere skolen kunne skabe med en opbyggende pædagogik«, siger hun.

Politiken har præsenteret det daværende forstanderpar på Dronning Margrethe Kollegiet for kritikken. De fortæller, at når elever gik til dem med dårlige oplevelser, refererede de det altid videre til ledelsen, hvis børnene ønskede det.

De omtalte ansatte er ikke vendt tilbage på Politikens henvendelser.

Teaterchef Kasper Holten vil ikke udtale sig om konkrete sager, men understreger, at det ikke er acceptabelt, at lærere nægter elever at gå på toilettet.

Elev rev sit hår ud

For nogle elever fik lærernes brutale adfærd store konsekvenser. En tidligere elev begyndte at skære i sig selv. I sin dagbog skrev hun, at hun var »bange« for sin balletlærer.

»Jeg føler mig overvåget. Hun gør grin af mig«, skrev den dengang 16-årige pige i 2012.

Samme balletlærer har sat dybe spor i flere elever. De fortæller, at læreren ophøjede nogle elever til stjerner og stemplede andre som uduelige, hvorefter hun systematisk nedgjorde dem.

Hun hev dem i hårknolden og efterlod rivemærker på indersiden af deres lår, fortæller de.

Den tidligere elev ønsker ikke at få sit navn frem, fordi mange i hendes familie ikke kender til hendes selvskade på balletskolen, men Politiken er bekendt med hendes identitet og har set hendes dagbogsnotater.

I dag understreger den nu 27-årige kvinde, at det er nødvendigt at blive korrigeret og at kunne tage imod kritik på en balletuddannelse for at kunne dygtiggøre sig, men hun fortæller også, at de personlige og grove kommentarer, som hun oplevede, nedbrød hendes selvværd.

Til sidst begyndte hun at tro på, at hun ikke duede til noget, som balletlæreren fortalte hende dagligt. Hun spiste mindre og skar i sig selv.

»Det var en destruktiv måde at straffe mig selv på. Jeg kunne ikke få min krop til at gøre de ting, som skolen krævede, og det gav mig en følelse af, at den ikke kunne gøre noget rigtigt. At jeg ikke var god nok til noget. Der var bare så mange negative følelser, der skulle ud på en eller anden måde«, siger hun.

Selv om hun som 16-årig forsøgte at dække sine snitsår og ar med teatersminke, opdagede hendes klassekammerater det. Hun gik på sygeorlov og kom aldrig rigtigt tilbage til skolen.

Som hun skrev i sin dagbog, fik hun det fysisk dårligt, når hendes forældre forsøgte at køre hende ind på balletskolen.

»Jeg får kvalme, og min krop ryster«, står der.

Politikeren ville gerne have spurgt læreren om hendes udlægning af sagen. Men hun er ikke vendt tilbage på Politikens henvendelser. Læreren er i øvrigt ikke længere tilknyttet balletskolen.

En anden tidligere elev, Josephine Grimm, fortæller, at hun som følge af skolens brutale behandling efter knap et år som elev sad alene på sit værelse og hev hårtotter ud af hovedet på sig selv.

Dengang 13-årige Josephine Grimm flyttede alene fra Glamsbjerg på Fyn ind på teatrets kollegium i sommeren 2012.

Hun oplevede fra begyndelsen, at skolens ansatte forsøgte at nedbryde hendes selvværd og få hende til at miste troen på, at hun kunne blive danser. Hendes balletlærer kørte på hende, hun fik sjældent lov at optræde, og skolens ansatte fandt påskud efter påskud for, at hun ikke havde en fremtid i balletten.

Først lød beskeden fra skolen, at man frygtede, at hendes bryster ville blive for store, så at hendes ben nok ville blive for korte, og frem mod eksamen mente hendes balletunderviser, at hendes ryg var for svag, fortæller Josephine Grimm.

»Jeg var 13 år og lignede fuldstændig de andre elever. Vi fik sågar min ryg skannet, og resultaterne viste, at jeg sagtens kunne blive danser«, siger hun.

På kollegiet fandt hun ingen tryghed. De voksne ville ikke forstyrres om aftenen, og hun følte sig så ensom med problemerne, at hun begyndte at udøve selvskade. Hun fortæller, at der lå bunker af hår på gulvet ved siden af hendes seng.

Josephine Grimm fortalte en af skolens ansatte, hvor ked af det hun var.

»Hans eneste råd var, at man ikke skulle dvæle ved de dårlige ting«, husker hun i dag.

»Jeg oplevede, at alle voksne vendte mig ryggen. Det var så tydeligt, at jeg havde det dårligt. Til sidst manglede jeg hår i den ene side«, siger hun.

Josephine Grimm nåede kun at gå på skolen i et år. Selv om hun bestod sin balleteksamen, ville ledelsen ikke lade hende fortsætte. Ifølge Josephine Grimm lød der ikke nogen nærmere begrundelse.

Josephine Grimm uddannede sig derfor som balletdanser på den tyske balletskole Hamburg Ballett John Neumeier og danser i dag professionelt i Østrig. Men oplevelserne på Det Kongelige Teaters Balletskole nedbrød hendes selvværd i en grad, så hun senere søgte hjælp i psykiatrien for depression og angst. I en udtalelse skriver en psykolog, der har haft hende i behandling fra 2021-2023, at Josephine Grimm følte sig så ensom og forkert, at hun blandt andet begyndte at rive i sit hår og få migræneanfald på balletskolen i København.

Forløbet på skolen har ifølge psykologen »haft en stor indvirkning på Josephine (Grimm, red.) og har gjort, at hun mange år efter stadigvæk kæmper med følgevirkninger i form af angstsymptomer og et lavt selvværd«.

Det par, der havde ansvaret for Dronning Margrethe Kollegiet på det tidspunkt, fortæller til Politikeren, at de ikke så nogen hårtotter ligge på Josephine Grimms værelse, men at de i dag er kede af, at hun har haft den opfattelse, at de ikke ville forstyrres. De understreger, at de som forstanderpar gjorde meget for at fortælle eleverne, at de altid var til rådighed, og at de har brugt mange nætter med kollegiebørn, der havde hjemve.

Kasper Holten, hvorfor er det egentlig en god idé at have børn boende på teateret?

»Det er et stort ansvar, vi påtager os, når vi har børn boende, og det er værd at overveje, om det er et ansvar, vi kan løfte. Viser det sig i advokatundersøgelsen, at vi ikke løfter det på en god måde, så skal vi selvfølgelig handle på det«, siger Kasper Holten.

Et iltfattigt system

Gennem årene har elever og forældre mange gange forsøgt at råbe op. Så sent som i foråret 2022 kritiserede forældrerådet, at de oplevede, at ledelsen på Det Kongelige Teaters Balletskole isolerer problemer med balletlærere og ikke kommunikerer dem ud til andre end de direkte berørte.

Flere forældre fortæller til Politiken, at den praksis betyder, at det har været svært for dem at komme igennem med en generel kritik af forholdene på skolen.

De klagesager, der bedst illustrerer det, er fra 2014 og omhandler en medarbejder på balletskolen, som vi herunder omtaler som 'den mandlige ansatte'.

I sommeren 2014 skrev Suzanne Ortmann en mail til daværende forstander Thomas Lund, efter hendes søn Albert Ortmann Reith ifølge mailen blev nedgjort i 45 minutter af den mandlige ansatte, som Suzanne Ortmann kaldte »*upædagogisk og kold*«.

»Jeg er dybt rystet over vores møde i går«, skrev hun.

Suzanne Ortmann var ked af, at hun ikke fik grebet ind, men forklarede, at hun var i chok over at være vidne til, hvad der foregik, står der i mailen.

»Han kritiserer ikke kun Alberts adfærd og opførsel, men også hans person«, skrev hun og fortsatte:

»Tror I, og har I pædagogisk belæg for, at det at blive kritiseret, nedgjort og irettesat fordrer, at Albert vender tilbage efter sommerferien motiveret, positiv og åben?«.

Suzanne Ortmann sluttede brevet med at opfordre til, at skolen gav hendes søn en undskyldning for »*den krænkende oplevelse*«.

Men en sådan undskyldning modtog familien aldrig.

Thomas Lund har ikke ønsket at stille op til interview, da han ikke længere er ansat på Det Kongelige Teater.

Et halvt år senere opfordrede endnu en mor, Annemette Hedegaard, skolen til at undskylde over samme mandlige ansattes adfærd over for børnene. Men også hun gik forgæves.

Annemette Hedegaard trak sin søn Alexander Hedegaard ud af balletskolen midt i 8. klasse i 2014, fordi han oplevede at blive så dårligt behandlet af skolen, at det førte til svær mistrivsel og selvmordstanker.

Han »*havde mest lyst til at gå op på taget og springe ud*«, skrev Annemette Hedegaard i en henvendelse til teatrets daværende bestyrelsesformand, erhvervskvinden Stine Bosse, der i dag er europaparlamentskandidat for Moderaterne. Bosse var bestyrelsesformand for Det Kongelige Teater fra 2011 til 2015.

Annemette Hedegaard skrev, at hun i stigende grad oplevede en »*kæft-trit-og-retning-mentalitet, hvor straf, udelukkelse og skældud*« var dominerende. Hun skrev, at hendes søn, der havde boet på kollegiet, flere gange blev kaldt til møde uden hendes viden for at blive udskældt og sat på plads af mange tilstedeværende voksne. Deriblandt daværende forstander Thomas Lund, daværende administrativ chef Jeanett Grau Engstrøm og daværende leder af læseskolen Birgitte Haarder. »*Skolen kalder det helhedssyn, jeg kalder det overgreb*«, står der i klagen.

Annemette Hedegaard skrev, at miljøet på skolen var usundt og skadeligt, og at flere andre forældre det år havde taget deres børn ud af samme årsag eller overvejnet det. Hun understregede, at hendes beslutning om at tage sønnen ud var endegyldig, men at hun skrev for at gøre Bosse opmærksom på problemerne på balletskolen.

I et svar fra januar 2015 skrev Stine Bosse, at balletskolen havde fokus på at øge trivlsen på skolen.

»Derefter anså jeg sagen for at være afsluttet«, siger Annemette Hedegaard i dag.

Magtesløs mor

Men så fik Alexander Hedegaard en sms fra en klassekammerat, der fik Annemette Hedegaard til at sende en formel klage.

Kammeraten skrev, at klassen lige havde været til en undervisningstime med den mandlige ansatte, hvor de skulle fokusere på deres mentale helbred. I timen havde den ansatte sagt til klassen, at der var mere behageligt på skolen, og eleverne havde det bedre, nu hvor Alexander Hedegaard ikke længere gik der. Eleverne indvendte, at de ikke var enige, hvilket ifølge sms'en fik den mandlige ansatte til at insistere på, at de havde det bedre, og at de løj, hvis de ikke mente det samme som ham og andre lærere.

I en ny mail til Stine Bosse skrev Annemette Hedegaard, at hun fandt den mandlige ansattes opførsel »*dybt krænkende*«. Annemette Hedegaard opfordrede til, at skolens daværende forstander, Thomas Lund, gav hendes søn en undskyldning for det, skolen havde udsat ham for.

Stine Bosse henviste til Morten Hesseldahl, der var teaterchef på Det Kongelige Teater, indtil han blev direktør for Gyldendal i 2018. Hesseldahl skrev, at han havde foretaget en grundig undersøgelse af sagen og ikke mente, at der var belæg for at give en undskyldning.

Han kaldte den ansattes adfærd for »*mindre episoder og rene misforståelser*«, som ikke kunne udløse en undskyldning, og afviste, at man kunne bebrejde skolen for Alexander Hedegaards negative oplevelse. Politiken har set alt skriftligt materiale fra sagskomplekset.

Annemette Hedegaard gjorde i en ny mail Stine Bosse opmærksom på, at hun ikke oplevede »*antydning af en ledelsesmæssig afstandtagen*« til det, hun beskrev som »*intimiderende*« og »*grænseoverskridende*« adfærd fra skolens ansatte.

Hun søgte aktindsigt i Morten Hesseldahls undersøgelse, men fik af ham at vide, at det eneste, der fandtes på skrift, var korrespondancen mellem hende selv, Stine Bosse og Hesseldahl. Det fik hende til at klage til Kulturministeriet via Ombudsmanden.

Ministeriet afviste at gribe ind med begrundelsen, at lovgivningen ikke giver mulighed for at klage til ministeriet over konkrete sager på skolen. Det skyldtes, skrev ministeriet, at de kun fører tilsyn med, om teatret overholder scenekunstloven, hvori balletskolen ikke er nævnt. Undervisningsministeriet fører intet regelmæssigt tilsyn med balletundervisningen.

»Jeg oplevede en magtarrogance fra teatret. Vi var tre sæt forældre, der i samme periode henvendte os til Morten Hesseldahl og Stine Bosse med tre indholdsmæssigt meget forskellige henvendelser, og vi fik stort set enslydende, generelle svar på vores klager«, siger Annemette Hedegaard.

»De svar, vi fik, var nøjagtig de samme svar om en kulturforandring, som teatret giver i dag. Men der er tilsyneladende ikke sket nogen forandring«.

Annemette Hedegaard sidder tilbage med et indtryk af, at elever og forældre er overladt til sig selv.

»Når man ikke kan få hjælp hos det ansvarlige ministerium, er man jo magtesløs«, siger hun.

Hverken Thomas Lund, Jeanett Grau Engstrøm eller Birgitte Haarder arbejder på balletskolen længere. De ønsker ikke at udtale sig.

Daværende teaterchef Morten Hesseldahl afviser først at kommentere sagen, fordi det er en personalesag. Han fastholder dog, at han undersøgte sagen grundigt, men anerkender, at han ud over den skriftlige dialog med moderen ikke tog kontakt til den tidligere elev for at høre hans side af sagen.

Gjorde du noget for at undersøge Annemette Hedegaards påstande om, at der generelt var et skadeligt miljø, hvor undervisere nedgjorde elever?

»Det var ikke noget, jeg kunne genkende efter at have dykket ned i det. Derfor afviste jeg også hendes klage, der tillige blev afvist af bestyrelsesformand Stine Bosse. Og jeg forstår godt, at man kan blive sur over at få afvist en klage, men sådan er det nogle gange«, siger Morten Hesseldahl.

Han husker ikke, om han skrev noget ned fra sin undersøgelse eller journaliserede den.

Morten Hesseldahl kan hverken genkende, at ledere skulle have hevet elever til samtale uden forældrenes kendskab, eller at elever mistrivedes.

»Jeg var tæt på miljøet, og det var bestemt mit indtryk, at eleverne var glade. Jeg spiste frokost fra samme kantine. Min dør stod åben. Og det er ikke bare en kliché, det gjorde den. Jeg havde jævnlige møder med forældrebestyrelsen og balletdanserne tillidsmand, uden der blev bragt noget op, hvilket ellers ville have været naturligt«, siger han.

Tidligere bestyrelsesformand Stine Bosse ønsker ikke at kommentere enkeltsager. Hun mener, at der kan være grund til særlig opmærksomhed på trivsel, da balletskolen er en skole præget af enorm ambition hos børn og forældre.

»En mere systematisk opmærksomhed kunne være hensigtsmæssig, og det kunne jeg som bestyrelsesformand have gjort mere for«, siger hun i dag.

Særligt en balletlærers navn går igen blandt de 44 tidligere elever, Politiken har talt med. Flere klager handler om den mobning og udskamning, de oplevede, at hun udsatte elever for. Læreren arbejder stadig med børn på Det Kongelige Teaters Balletskole, og i dette afsnit omtaler vi hende som 'den kvindelige balletlærer'.

Hendes ballettimer bliver af flere beskrevet som psykisk terror. Mange husker, hvordan de som børn oplevede hende som »utilregnelig«. Hun rev dem i håret og kinderne, råbte ad dem og tog så hårdt fat i deres arme, at der kom røde mærker. Flere fortæller, hvordan hun kritiserede deres kroppe foran hele klassen og bagtalte elever, når de ikke var til stede.

»Til en ballettime, da jeg var 11 år, hev hun mig i håret i toppen af hovedet, imens hun sagde ud i lokalet, at jeg så grim ud, fordi min hals var for kort«, fortæller den i dag 22-årige Josefine Bunk, der gik på skolen frem til 2014, som et eksempel på den behandling, den kvindelige balletlærer udsatte hende for.

Den kvindelige balletlærer spurgte i 2. klasse Josefine Bunk, om hun drak meget sodavand derhjemme, for læreren syntes, at hun havde fået fedt på kroppen, fortæller Josefine Bunk i dag.

Josefine Bunks år på balletskolen har efterladt hende med psykiske og fysiske men.

I 5. klasse fik hun alvorlige smerter i sit knæ, men selv om hendes mor pressede på for, at hun skulle undersøges af skolens læge, lød beskeden fra skolen i over et halvt år, at »det bare skulle danses væk«. Da Josefine Bunk endelig blev tilset i 2013, konstaterede lægen, at Josefine Bunk havde betændelse i knæskallen, den såkaldte Sinding-Larsens sygdom, der skulle have været behandlet med aflastning.

Det fremgår af hendes sundhedsjournal, at hun stadig har kraftige smerter i knæet ved fysisk aktivitet.

Tiden på balletskolen og særligt den omtalte underviser påvirkede også Josefine Bunk så dybt psykisk, at hun sidste år blev henvist til psykiatrien på grund af symptomer på depression. I hendes sundhedsjournal fremgår det, at hun har »*udbredte selvbeprejdelser og skyldfølelse, tænke- og koncentrationsbesvær samt nedsat selvtillid*«.

I dag undrer Josefine Bunk sig over, at en eliteskole som balletskolen tillod den slags adfærd fra sine voksne undervisere.

»Det kan godt være, at jeg var 'på landsholdet', men jeg var stadig kun 11 år gammel«, siger hun.

En anden, der led under den kvindelige balletlærers adfærd, var Antonina Olsen. I 2016, da hun var 12 år, mistrivedes hun så meget på grund af balletlærerens timer, at hendes mor klagede til skolen.

»*Hun har forstået, at hun ikke dur til noget*«, skrev Natalia Olsen i klagen.

»*Er det skolens mål at dyrke dem, læreren bedst kan lide, og nedbryde dem, som læreren ikke bryder sig om?*«.

Klagen og et efterfølgende møde med læreren hjalp faktisk i noget tid, fortæller Antonina Olsen i dag.

»Men hun rykkede bare videre til en anden syndebuk, og næste år blev det lige så slemt igen«, siger den i dag 19-årige kvinde.

At problemerne fortsatte, kan Zia Rejnhard Skælbæk bekræfte. Hun var året efter elev hos den kvindelige balletlærer og fortæller, at hendes hænder plejede at ryste inden træning, fordi hun aldrig vidste, hvad læreren kunne finde på.

»En dag blev hun så rasende, at hun tog en gul plastikdørstopper og kylede den efter os«, siger Zia Rejnhard Skælbæk, der i dag er 19 år gammel.

»Den ramte spejlet. Jeg kan huske, hvordan hele stemningen i rummet ændrede sig. Vi blev nervøse over, hvad hun kunne finde på at gøre som det næste«.

Den kvindelige balletlærer optræder ligefrem i en fjerde tidligere elev Oscar Hofbrandts sundhedsjournal fra 2022, hvor han blev behandlet i psykiatrien for depression, angst og en spiseforstyrrelse udløst af sin tid på balletskolen. Han havde den kvindelige balletlærer i perioden 2013-2018.

»Der var specielt en lærer, som kritiserede ham ikke bare for det dansetekniske, men for hans personlighed. Patienten tog imod hendes kritik og følte det ikke muligt som barn at sige fra over for en lærer. Han har efterfølgende haft mareridt om hende«, står der i Oscar Hofbrandts journal.

Den kvindelige balletlærer arbejder stadig på Det Kongelige Teater, men har ikke svaret på Politikens henvendelse.

Et klip fra en af de mange udsendelser, der er lavet om balletskolen, viser faktisk, hvordan en anden balletlærer hiver et barn i håret for at få hende i rette position. Den adfærd karakteriserer Børns Vilkår som vold. Da Politiken viser videoklipet for Kasper Holten, understreger han, at det må ansatte ikke:

»Det er klart, at man ikke skal bruge vold over for børn. Så vidt jeg ved, er den pågældende lærer ikke ansat på teatret længere«, siger han.

Men den kvindelige balletlærer, som ifølge flere tidligere elever hiver børn i håret, er fortsat ansat?

»Jeg håber meget, at de historier kommer frem i advokatundersøgelsen, og jeg går stærkt ud fra, at der ikke finder fysisk vold sted på skolen i dag. Hvis det finder sted, vil jeg gerne vide det og stoppe det, og så skal det jo anmeldes«, siger Kasper Holten.

Syv forældre siger fra

Sidste år fik en hel gruppe forældre nok af den kvindelige balletlærer.

I begyndelsen af 2022 skrev en mor til en pige på skolen til teatrets øverste chef, Kasper Holten, på vegne af forældrene til syv balletelever, som led under skolens brutale pædagogik. De rettede kritik mod den kvindelige balletlærer, foruden en anden balletlærer. Og de kritiserede ledelsens manglende håndtering af problemerne.

»Vi er ikke enige i måden, børn skal køres psykisk ned og ydmyges over for andre og hinanden«, står der i mailen.

Mailen indeholder en række konkrete beretninger fra forældre til elever på skolen. Forældre til et barn i 8. klasse beskrev, hvordan deres barn var bange, når hun skulle i skole. Hun græd ofte og var i mistrivsel, skrev de.

De syv forældres klage resulterede i, at teaterchef Kasper Holten i 2022 ringede og personligt undskyldte for, hvordan balletskolen havde behandlet deres børn. Det fortæller flere af dem til Politiken. Begge balletlærere gik som konsekvens ned i antal undervisningstimer, men de underviser fortsat elever på Det Kongelige Teater.

En af de mødre, der blev ringet op, mener ikke, at teatret reagerede tilstrækkeligt.

»Jeg har en oplevelse af, at de først og fremmest forsøgte at lægge låg på det. Og når så stormen havde lagt sig, talte man ikke mere om det«, siger Rie Müller.

Forholdene på skolen førte til, at Rie Müllers datter mistede motivationen og stoppede denne sommer.

»Der var aldrig nogen, som opmuntrede eller roste børnene«, siger Rie Müller, som stiller sig kritisk over for det, hun kalder en gammeldags pædagogik.

»Det er, som om de mener, at eleverne skal kunne tåle, at der står en og råber ad dem og fortæller dem, hvor dårlige de er. For ellers kan de ikke klare mosten, når de kommer over i kompagniet«, siger Rie Müller.

Ingen af de to lærere har svaret på Politikens henvendelse. Kasper Holten siger, at han ikke må sige, hvad henvendelsen i 2022 handlede om, men at han reagerede på den.

»Det orienterede vi også forældrene grundigt om. Der blev iværksat en række markante indsatser, som jeg mener var dækkende i forhold til det, der blev forelagt. Så hvis nogen har en opfattelse af, at jeg skulle ønske at lægge låg på noget, er jeg helt uenig. Tværtimod brugte vi anledningen til at kommunikere til forældre, at vi gerne ville have kritik frem«, siger han.

»Som følge af henvendelsen tog vi også initiativ til, at elever blev gjort opmærksomme på, at de kunne kontakte Børnetelefonen. I sommeren 2022 startede vi derudover projektet 'Børn og Unge på Job' for at sikre, at alle, der arbejder med børn på teateret, er ansvarst bevidst. Vi tilførte skolen ressourcer til at arbejde med trivsel. Jeg er blevet betrykket om, at de ting, der er gjort, virker, og at man påtaler det, hvis der er adfærd, som er forkert, og sætter ind over for det. Hvis elever eller forældre har brug for at klage over skolen, kan de trygt komme til mig eller medvirke i advokatundersøgelsen. Og så reagerer vi naturligvis, men hvordan afhænger det jo af henvendelsen«.

Var du klar over, at der allerede var en henvendelse om en af de lærere i 2016?

»Nej«.

Kasper Holten skriver efterfølgende, at henvendelsen fra 2016 ikke er registreret i teatrets systemer, og at han derfor ikke har kunnet være opmærksom på den. Kasper Holten var ikke teaterchef i 2016.

Der har været arbejdet målrettet med trivsel på skolen siden 2016 og givetvis også før. Og når der så i 2022 er syv forældre, som klager over den adfærd, som to faste balletlærere udsætter elever på skolen for, har den indsats så fejlet?

»Jeg handlede markant på den henvendelse, der kom. Indtil da har det tydeligvis ikke været nok, hvad vi gjorde. Det er klart. Og det er jo også derfor, at jeg vil være helt sikker på, om vi i dag gør nok«.

2023

Selv om Kasper Holten i sommeren 2022 lovede gruppen af forældre, der klagede, at skolen ville forbedre elevernes trivsel, kan Politiken vise, at problemerne fortsatte og fortsætter helt frem til i år.

Referater fra forældrerådsmøder viser, at forældre så sent som i november 2022 kritiserede, at børn i meget små klasser mistrivedes på skolen. Deres lærer – denne gang i den boglige del af skolen – blev kritiseret for ikke at skabe et trygt miljø for eleverne.

»Hun har ved flere lejligheder udskammet børn«, står der i et referat.

»Der er stor utilfredshed over mangel på action fra skolens side. Flere forældre har haft overvejelser om at gå til pressen eller tage deres børn ud af skolen«, står der videre i referatet.

Den omtalte underviser ønsker ikke at deltage i et interview. Hun skriver i en mail, at hun ikke har udskammet børn, men at det sker, at hun må tale i et bestemt tonefald. Hun tilføjer, at der var langvarige problemer med klassen i form af mobning og forældrekonflikter, og at hun kun var deres lærer i tre måneder.

Også i de ældre klasser fortsætter problemerne. Dette forår oplevede 17-årige Anna Sofie Shtikova-Pedersen at blive udkammet af sin balletlærer på Det Kongelige Teaters Balletskole.

»Hun sagde flere gange til mig, at jeg var langsom i hovedet«, husker hun.

Under en træning kom balletlæreren med det, Anna Sofie Shtikova-Pedersen opfattede som en opfordring til, at hun skulle tabe sig.

»Hun sagde til mig, at jeg skulle arbejde på min babymave«, siger hun.

Underviseren er ikke vendt tilbage på Politikens henvendelse, men Kasper Holten siger:

»Det er selvfølgelig helt uacceptabelt at sige. Jeg vil opfordre hende til at komme til os, så vi kan undersøge det«.

Anna Sofie Shtikova-Pedersen fortæller, at på det tidspunkt, hvor kommentaren faldt, var hun flyttet fra sine forældre i Holstebro ind på teatrets kollegium. Hun fortæller, at kommentaren gjorde hende så ked af det, at hun stod op klokken 6 om morgenen for at lave maveøvelser, som hun fandt på YouTube.

Anna Sofie Shtikova-Pedersen bestod ikke sin balleteksamen og stoppede på skolen i august. Spørger man hende, hvordan det føltes at forlade Det Kongelige Teaters Balletskole efter tre år, svarer hun:

»Det var en lettelse«.

Traumereaktioner hos 9-årig

Den nu 9-årige dreng, som forældrene Jesper Thorn og Mette Damm trak ud af balletskolen i sommer, har stadig i dag traumereaktioner fra sin tid på skolen i form af blackouts og tunnelsyn.

Familien er rystet over, at balletlæreren behandlede deres søn så upædagogisk, at han udviklede fysiske reaktioner. Og de kritiserer, at forstander Anne Peyk pressede ham til at blive i et undervisningsmiljø, der nedbrød ham.

»Det er en skole, der er så lukket om sig selv, at det nærmest er et parallelt samfund. Der er sket en udviskning af, hvad der er moralsk og etisk forsvarligt«, siger Mette Damm.

Anne Peyk har som nævnt ikke ønsket at stille op til interview til denne artikel. Men for nylig sagde hun til Politiken, at Det Kongelige Teaters Balletskole er i gang med at gennemføre en kulturforandring. Men det genkender Jesper Thorn hverken fra sin egen søn eller fra de møder, han gennem tre år har siddet med til i skolens forældreråd.

»Da Anne Peyk startede tænkte jeg også: Okay, hun har en ny vision. Men ud fra hvad jeg har set, og hvad vi har oplevet, virker det, som om det mest er symbolpolitik«, siger Jesper Thorn.

Kasper Holten, underviser, som ifølge tidligere elever har mobbet og udstillet elever, arbejder stadig med børn på teateret i dag. Hvordan har du det med det?

»Når vi hører om en sådan adfærd, griber vi ind. Jeg går ud fra, at den adfærd ikke findes i dag. Men det er derfor, at vi skal lave en advokatundersøgelse. Jeg erkender, at det er svært at sikre den tillid, det kræver, men vi vil gerne have kritik fra forældre og børn. Man kan gå til skolens ledelse, til lærerne, til balletskolens særlige trivselslærer, vores hr-afdeling eller teatrets ledelse. Vi har også en anonym whistleblowerordning«, siger Kasper Holten.

»Hvis det viser sig, at der er brodne kar, så skal der handles på det. Men det er for tidligt at konkludere noget«.

FAKTA

Sådan gjorde vi

Politiken har været i kontakt med over 50 tidligere elever, der har gået på Det Kongelige Teaters Balletskole mellem 2010 og i dag.

44 af de tidligere elever, vi har talt med, har oplevet, at en balletlærer har mobbet eller udstillet enkelte elever. Otte tidligere elever har kun fortalt om gode oplevelser.

Vi har talt med over 20 forældre til elever, der gik på balletskolen i perioden, samt flere forhenværende ansatte.

Artiklen bygger på referater, udsendelser, klager, breve, dagbogsnotater, fotografier, sundhedsjournaler og udtalelser fra psykologer.

I det omfang, det er muligt, har vi efterprøvet beskrivelser af situationer.

Fire af de ansatte, der kritiseres i denne artikel, er stoppet, imens seks fortsat arbejder på balletskolen.

FAKTA

Det Kongelige Teaters Balletskole

Grundlagt i 1771 og ledes af forstander Anne Peyk. Øverst i hierarkiet sidder balletmester Nikolaj Hübbe, der i sidste ende vurderer, om eleverne tilbydes en kontrakt som professionel danser i Det Kongelige Kompagni.

Eleverne optages på baggrund af en omfattende optagelsesprøve. Skolen har klassetrin fra 0. til 9. samt et 3-årigt aspirantprogram. Fra 2. klasse risikerer eleverne årligt at blive valgt fra.

Skolen modtager årligt 18,7 millioner kroner fra staten.

Elever fra satellitskoler i Odense og Holstebro samt flere talentcentre kan blive tilbudt at bo på Dronning Margrethe Kollegiet på teatret fra 7. klasse.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet fører tilsyn med den boglige uddannelse. Der føres ifølge skolen intet tilsyn med balletundervisningen.

FAKTA

Selv mord

Hvis du er i krise eller har tanker om selvmord, så sig det til nogen. Du kan kontakte Livsliniens telefonrådgivning på 70 201 201 alle årets dage fra kl. 11-05.